

Jaarverslag

2021

Voorwoord

2021 was een jaar dat opnieuw gekenmerkt werd door de wereldwijde coronapandemie. Een pandemie met invloed op uw en mijn leven. Met gezondheidsrisico's, invloed op onze vrijheden en bron van complexe maatschappelijke discussies. Maar ook een pandemie met heel veel invloed in de landen waar we werken. Waar de medische voorzieningen, die voor ons vanzelfsprekend zijn, in sommige gebieden meer uitzondering dan regel zijn. Een forse uitdaging ook voor onze partners ter plaatse!

Door Covid-19 hebben er in 2021 maar twee fysieke werkbezoeken plaatsgevonden. Daar staat tegenover dat alle partijen meer vertrouwd raakten met de digitale ontmoetingen en dat deze hierdoor ook als heel constructief en bemoedigend ervaren werden.

Een andere grote zorg, die zich aan het eind van 2021 aftekende, waren de toegenomen spanningen tussen Rusland en Oekraïne. Op het moment van schrijven weten we inmiddels dat de spanningen geleid hebben tot een oorlog.

Allemaal omstandigheden die het belang van onze kernwaarden: toegewijd, ondernemend en verbindend, nog eens onderstreepten!

Toegewijd waren ook weer onze donateurs in dit verslagjaar. We mochten 2021 afsluiten met het hoogste bedrag aan baten in onze geschiedenis, te weten ruim € 2.800.000! In de financiële paragraaf leest u meer over deze inkomsten en hoe deze besteed konden worden aan zoveel impactvolle projecten.

De betrokkenheid van onze achterban geeft ook naar 2022 toe weer het vertrouwen onze hulpverlening in samenspraak met de lokale partners te kunnen continueren en waar mogelijk uit te breiden. Gesprekken met Dorcas om op bepaalde terreinen strategisch samen te werken staan voor 2022 hoog op de agenda.

Op bestuurlijk niveau hebben we door regulier aftreden afscheid moeten nemen van dr. M.A. (Chiel) van den Berg. Twaalf jaar heeft hij op constructieve wijze binnen het bestuur geparticipeerd. Dankbaar zijn we met de komst van de heer F.J. (Eric) van den Bunt, waardoor de ontstane vacature direct weer vervuld kon worden.

Zo mogen we terugkijken en vooruitblikken in de wetenschap dat:

De Heere schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen.

Psalm 33:13

De Heere ziet alle mensen. Ons, hier in Nederland, maar ook onze broeders en zusters in de zes landen waar we werken. Hij weet van hun omstandigheden en behoeften af. Dit maakt bescheiden en geeft moed. Zo mogen we ons als directie, medewerkers en bestuur samen met al onze vrijwilligers geroepen weten om te dienen, ook in 2022!

Marc Holleman

Voorzitter

In het kort

Totale inkomsten
€ 2.829.651

Werkzaam in

6

landen

65

projecten ondersteund

51.103

kinderen, jongeren en volwassenen
ontvingen educatie

4.059

mensen ondersteund met
werk en inkomen

2.404

mensen ontvingen
maatschappelijke zorg

Hoofdstuk 1: Ontwikkeling naar zelfredzaamheid

1.1 Visie, missie en kernwaarden

De naam van de organisatie is gebaseerd op de geschiedenis uit de Bijbel die we lezen in Handelingen 16:9-10. Paulus kreeg 's nachts een visioen te zien: er stond een Macedonische man, die hem dringend vroeg: Kom over naar Macedonië en help ons! Nadat Paulus dit visioen gezien had, luisterde hij naar deze oproep, omdat hij wist dat God hem geroepen had aan de Macedoniërs het Evangelie te verkondigen.

‘Geroepen om te dienen’ is de slogan die de missie en christelijke roeping van de organisatie samenvat.

Visie

In deze gebroken wereld weten we ons vanuit de Bijbel geroepen om te dienen. God vraagt ons óm te zien naar de naasten die in kwetsbare omstandigheden leven.

Missie

Samen met lokale partnerorganisaties helpen wij onze naasten die in armoede leven om zich te ontwikkelen en een waardig bestaan te leiden. Daarbij hebben wij oog voor alle aspecten van het mens-zijn.

Kernboodschap

Mensen in kwetsbare omstandigheden een hoopvolle toekomst geven.

Kernwaarden

Vanuit onze visie en missie werken we vanuit de volgende kernwaarden:

Toegewijd

We werken met aandacht, zorg en hart in Gods Koninkrijk. We werken vanuit verantwoordelijkheidsbesef en gepassioneerde betrokkenheid op elkaar, de partners en de vrijwilligers. We zijn mensgericht en zijn gecommitteerd aan het afgesproken resultaat.

Ondernemend

Een ondernemende houding betekent dat we zaken aanpakken en verbeteren. Voortdurend nemen we initiatief, kijken we wat beter kan en hoe dat kan. We zien kansen voor efficiënter werken en verbetering, en zetten deze kansen om in acties. Ook stimuleren we onze partners om kansen te zien voor organisatieontwikkeling om zo de impact van de hulp te vergroten. Door te werken aan ondernemerschap in de projecten werken we aan eigenaarschap.

Verbindend

Vanuit onze geschiedenis hebben we een sterke geestelijke verbondenheid met christenen en kerken die geleden hebben en nog lijden onder de gevolgen van het communisme.

We willen persoonlijke verbindingen tot stand brengen tussen mensen, onze partners, generaties, kerken, christelijke organisaties en bedrijven, zowel in binnen- als buitenland. Samenwerking met christelijke organisaties in Nederland is belangrijk voor meer impact van de hulpverlening.

1.2 Strategie

Kom over en help wil kwetsbare naasten helpen zich te ontwikkelen en hun zelfredzaamheid vergroten. De middelen die we daarvoor inzetten, zijn: educatie, inkomstengenererende activiteiten en maatschappelijke zorg. Hierin werken wij nauw samen met overheden, christelijke organisaties (ngo's), kerken en bedrijven, zowel in Nederland als in de landen waar we werken.

Ons werkgebied bevindt zich in de (ex-)communistische landen Albanië, Armenië, Georgië, Moldavië, Oekraïne en Oezbekistan.

1.3 Koersuitspraken

Vanuit de strategie richten we ons vanaf 2020 op de aandachtsgebieden educatie, inkomstengenererende activiteiten en maatschappelijke zorg.

Daarbij richten we ons op de volgende koersuitspraken:

- 'Ontwikkeling naar zelfredzaamheid' wordt de focus van Kom over en help, zowel in projecten als naar partners toe en qua budget.
- Kom over en help blijft samenwerken met lokale partners in de landen waar we nu werken, maar eventuele uitbreiding naar andere landen gaan we niet uit de weg. Kom over en help werkt in (ex-)communistische landen in Oost-Europa en Eurazië en blijft samenwerken met christelijke partners (kerken, niet-gouvernementele organisaties, bedrijven) die Bijbelse normen en waarden hanteren.
- De samenwerking met andere organisaties in Nederland wordt geïntensiveerd om de missie voor de lange termijn waar te maken.

Hoofdstuk 2: Programma's en projecten

2.1 Ontwikkeling naar zelfredzaamheid

Om de kwetsbare naaste te helpen ontwikkelen naar zelfredzaamheid, maakt Kom over en help gebruik van drie interventiestrategieën, namelijk educatie, inkomstengenererende activiteiten en maatschappelijke zorg. Beleidsbeïnvloeding en maatschappijopbouw zijn integrale onderdelen van deze interventiestrategieën.

Educatie

Educatie is een overkoepelende term en bestaat uit onderwijs, vorming en opvoeding. Het omvat een verscheidenheid aan activiteiten gericht op de emotionele, geestelijke, cognitieve en psychologische ontwikkeling van mensen. Kom over en help richt zich op het ondersteunen en bevorderen van educatie, zowel binnen scholen (formele educatie) als bij buitenschoolse activiteiten (informele educatie). In formele zin beogen we de toegang tot en de voltooiing van opleidingen voor kinderen, jongeren en volwassenen op reguliere onderwijsinstellingen. In informele zin zijn we gericht op het ontwikkelen en verbeteren van sociale vaardigheden, sociale interactie, houding en gedrag.

Inkomstengenererende activiteiten

Inkomstengenererende activiteiten omvatten alle activiteiten die ondernomen worden door een individu of organisatie met het doel inkomsten te genereren, om zo in het eigen (levens)onderhoud te kunnen voorzien. Mogelijke activiteiten zijn het verstrekken van giften, leningen of microkredieten, het geven van trainingen over businessplannen of financieel beheer en het aanbieden van vakopleidingen. Kom over en help richt zich op het organiseren van inkomstengenererende activiteiten om zodoende de kwetsbare naaste te helpen ontwikkelen naar zelfredzaamheid.

Maatschappelijke zorg

Maatschappelijke zorg omvat allerlei vormen van verzorging en praktische hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen die extra ondersteuning nodig hebben vanwege hun leeftijd, beperking of omstandigheden. De zorg kan bestaan uit fysieke, emotionele of sociale ondersteuning en kan zowel tijdelijk als langdurig van aard zijn. Zo varieert het van het verstrekken van medicijnen en het geven van onderdak tot het bieden van een luisterend oor en het creëren van een netwerk.

Werkwijze

De projecten die Kom over en help ondersteunt, worden geselecteerd met behulp van een beoordelingsformulier. Criteria zijn onder andere de bijdrage aan ontwikkeling naar zelfredzaamheid en de aansluiting bij een of meerdere interventiestrategieën.

Projectvoorstellen die voldoen aan de criteria en passen binnen het budget, worden opgenomen in de (meerjaren)begroting van Kom over en help. Gedurende de projectperiode vraagt Kom over en help haar partners om de projectresultaten te monitoren en daarover periodiek verslag uit te brengen, evenals over de bestedingen van de beschikbaar gestelde budgetten. Elk project wordt afgesloten met een uitgebreide evaluatie.

Kom over en help werkt samen met 28 verschillende organisaties in 6 landen. De manier van samenwerken verschilt, aangezien elke partnerorganisatie uniek is. In 2021 heeft Kom over en help hiervoor een model ontwikkeld, genaamd partnerdifferentiatie. Aan de hand van dat model wordt bepaald hoe de samenwerking er precies uit ziet, welke aanvullende documenten of ontwikkelingen er bijvoorbeeld vereist zijn en hoeveel contactmomenten er minimaal dienen te zijn gedurende het jaar.

Projectuitgaven per land en per interventiestrategie (€)

	Educatie	Inkomstgenererende activiteiten	Maatschappelijke zorg	Totaal
Albanië	15.000	152.583	35.000	202.583
Armenië	30.049	83.922	53.500	167.471
Georgië	62.520	9.460	45.500	117.480
Moldavië	382.309	0	15.150	397.459
Oekraïne	565.482	1.960	167.700	735.142
Oezbekistan	88.500	36.776	0	125.276
Totaal	1.143.860	284.701	316.850	1.745.411

2.2 Educatie

Onder de interventiestrategie 'educatie' vallen verschillende projecten gericht op het ondersteunen en bevorderen van onderwijs, vorming en opvoeding van kinderen, jongeren én volwassenen. Een groot deel van deze projecten bestaat uit dagopvangcentra, waar kinderen huiswerkbegeleiding, Bijbelonderwijs, een warme maaltijd en psychosociale ondersteuning krijgen. De sociale vaardigheden van honderden kinderen in alle zes de landen waar Kom over en help werkt, verbeteren daardoor en hun gedrag ten opzichte van andere kinderen verandert positief. Bovendien ziet de schoolleiding de prestaties van de kinderen verbeteren en zijn de ouders door de trainingen meer betrokken bij de ontwikkeling van hun kind(eren).

In Oekraïne ondersteunen we verschillende rehabilitatiecentra voor mensen met een verslaving. Door de begeleiding die deze mannen en vrouwen in de centra ontvangen, worden zij in staat gesteld om weer een zelfstandig leven op te bouwen in de maatschappij, zónder verslaving. Ook in de opvanghuizen voor (jonge) moeders met kinderen wordt toegewerkt naar zelfredzaamheid. Deze moeders volgen, naast de dagelijkse zorg en ondersteuning die ze ontvangen, ouderschapstrainingen en ze doen praktische vaardigheden op, zoals koken en omgaan met geld. Verschillenden van hen wonen inmiddels zelfstandig, anderen vervolgen het traject in het centrum.

Een groot aantal jongeren en ouderen in Albanië, Moldavië, Oekraïne en Oezbekistan volgt een (vak)opleiding, hun kennis wordt vergroot en hun sociale vaardigheden verbeteren. Daarnaast wordt er in veel projecten gewerkt aan capaciteitsopbouw door training van medewerkers en vrijwilligers. Zij worden daardoor beter toegerust om voor kwetsbare kinderen, jongeren en ouderen te zorgen en hen te helpen ontwikkelen naar zelfredzaamheid.

In 2021 heeft Kom over en help 30 projecten ondersteund binnen deze interventiestrategie. In totaal zijn 51.103 mensen geholpen.

Aantal mensen geholpen op het gebied van educatie

	Indicator	Realisatie
Albanië	60	60
Armenië	280	254
Georgië	145	145
Moldavië	3.538	3.226
Oekraïne	46.163	45.948
Oezbekistan	1.045	1.470
Totaal	51.231	51.103

2.3 Inkomstengenererende activiteiten

Binnen de interventiestrategie 'inkomstengenererende activiteiten' ondersteunen we projecten met het doel om individuen, families en gemeenschappen te helpen ontwikkelen naar zelfredzaamheid. In Armenië, Georgië en Moldavië geven microkredieten tientallen mensen de mogelijkheid een eigen bedrijfje te beginnen. Dankzij een training op het gebied van ondernemerschap en financieel management kunnen zij hun bedrijf voortzetten en uitbouwen en met de verdiensten hun gezin onderhouden. Door de impact van corona op de economie was het echter niet voor iedereen mogelijk zijn of haar lening in het geheel terug te betalen. Deze mensen krijgen de kans hun bedrijf toch voort te zetten met uitstel van betaling.

Op mesoniveau worden in Armenië twee dorpsgemeenschappen geholpen met de aanleg en renovatie van irrigatiekanalen. De percelen rondom de huizen kunnen daardoor optimaal worden gebruikt voor de teelt van aardappelen, rode bieten en kool. Het levert werk én voedsel op voor de gezinnen, waardoor hun sociale en financiële positie verbetert. In een van deze dorpsgemeenschappen worden daarnaast opnieuw resultaten geboekt met het houden van schapen en kalveren.

Met het opzetten van kleine fruitboomgaarden in Oezbekistan kan werk worden gecreëerd voor lokale pastors en kerkleiders, waarmee zij op een duurzame manier in hun levensonderhoud en de ondersteuning van de christelijke gemeente kunnen voorzien. Per boomgaard worden door de lokale partnerorganisatie jonge bomen geleverd, irrigatiesystemen aangelegd en kerkleiders opgeleid in de fruitteelt. Ook de sociale en economische situatie van lokale gemeenschappen in de regio Tropojë, Albanië, verbetert. Ondernemende boeren en dienstverleners uit de toeristische sector werken samen en verhogen hun inkomsten door meer toegang tot elkaars diensten en producten.

Na verschillende webinars over inkomstengenererende activiteiten en het schrijven van een businessplan zijn in 2021 verschillende partners in Georgië en Oekraïne gestart met de ontwikkeling van een inkomstengenererende activiteit. Daarnaast zet Kom over en help haar netwerk actief in om de impact van de hulp te vergroten in de landen waar we werken. Zo hebben we een Nederlandse ondernemer bereid gevonden een lening te verstrekken aan een van onze partnerorganisaties in Albanië, voor de start van een bijenproject. Deze lening is in 2021 verstrekt.

In 2021 heeft Kom over en help 16 projecten ondersteund binnen de interventiestrategie 'inkomstengenererende activiteiten'. Daarmee zijn in totaal 4.059 mensen geholpen.

Aantal mensen geholpen op het gebied van inkomstengenererende activiteiten

	Indicator	Realisatie
Albanië	1.726	3.370
Armenië	658	661
Georgië	2	8
Moldavië	10	10
Oekraïne	0	0
Oezbekistan	13	10
Totaal	2.409	4.059

2.4 Maatschappelijke zorg

De interventiestrategie 'maatschappelijke zorg' omvat allerlei projecten gericht op de meest kwetsbaren in de samenleving. Door het ontbreken van een sociaal vangnet, zijn veel van hen op zichzelf aangewezen. Hoewel maatschappelijke zorg lang niet altijd een oplossing is voor de complexe problemen waar deze kwetsbare mensen mee te maken hebben, maakt het wel degelijk verschil. (Sociaal) isolement wordt doorbroken, honger wordt gestild en acute gezondheidsproblemen worden verholpen door het verstrekken van medicijnen en de juiste zorg.

De zomerkampen in Moldavië, Oekraïne, Armenië en Georgië geven kinderen en jongeren uit een moeilijke thuissituatie niet alleen plezier, maar ook zelfvertrouwen en nieuwe vrienden. Ze krijgen voorlichting over het gebruik van alcohol en drugs, leren lessen uit de Bijbel over christelijke normen en waarden en horen, soms voor het eerst, over de Heere Jezus.

Gratis vervoer geeft ouderen in Moldavië toegang tot gezondheidszorg. De (thuis)zorg en de aandacht die zij ontvangen, verbetert hun fysieke én mentale gezondheid. In Albanië krijgen kinderen met een beperking spraakles en ergotherapie, waardoor hun vaardigheden worden verbeterd. Daarnaast ontvangen honderden gezinnen in Georgië, Armenië en Oekraïne voedsel- en zorgpakketten om te voorzien in de dagelijkse levensbehoeften. Velen van hen worden in contact gebracht met kerkelijk en sociaal werkers, waardoor ze opgenomen worden in een kerkelijke gemeente en geholpen worden met het aanvragen van sociale subsidie of identiteitsbewijzen. De bezoeken van sociaal werkers en vrijwilligers zijn voor veel gezinnen een baken van licht en een bron van hoop.

In totaal heeft Kom over en help in 2021 19 projecten ondersteund binnen de interventiestrategie 'maatschappelijke zorg'. Binnen deze interventiestrategie zijn in totaal 2.404 mensen geholpen.

Aantal mensen geholpen op het gebied van maatschappelijke zorg

	Indicator	Realisatie
Albanië	80	80
Armenië	252	252
Georgië	308	200
Moldavië	80	48
Oekraïne	1.669	1.824
Oezbekistan	0	0
Totaal	2.389	2.404

Hoofdstuk 3: Organisatie

3.1 Samenwerking met organisaties in Nederland

Samenwerking met andere organisaties is voor Kom over en help een van de strategische uitgangspunten. Zo werken we samen met Prisma, het CPOE (Christelijk Platform Oost-Europa) en het Christelijk Noodhulpcluster. Kom over en help wil diverse samenwerkingen en allianties intensiveren, om de missie voor de lange termijn waar te kunnen maken. In 2021 is de samenwerking tussen Kom over en help en Dorcas gecontinueerd. Wij werken samen in Albanië en Moldavië. Er zijn gesprekken met Dorcas gestart om ook samen te gaan werken op het gebied van ontwikkeling van ondernemerschap met sociale impact.

Kom over en help is mede-initiatiefnemer van het CPOE. Dit platform beoogt samenwerking en afstemming van organisaties, comités en werkgroepen die in Oost-Europa werkzaam zijn op het gebied van diaconaat en ontwikkelingssamenwerking. De directeur van Kom over en help participeert in de stuurgroep. Ook zijn diverse medewerkers van Kom over en help betrokken bij werkgroepen van het CPOE: Margreet van Beest is betrokken bij de werkgroep kinderen en de werkgroep Oekraïne. Gerieke Barreveld is lid van de kerngroep die betrokken is bij het trainen van lokale partners, die op hun beurt weer trainingen verzorgen in de landen om lokale mogelijkheden in te zetten in de hulpverlening.

De samenwerking binnen Prisma richt zich op bezinning op zending, diaconaat en ontwikkelingssamenwerking, (politieke) lobby en fondsenwerving. Er is meegewerkt aan twee gezamenlijke bijlages bij het Nederlands Dagblad.

Kom over en help werkt samen met kerkelijke deputaatschappen, EO Metterdaad en organisaties in de gehandicaptenzorg.

3.2 Organisatie

Kom over en help werkt samen met overheden, christelijke organisaties (ngo's), kerken en bedrijven, zowel in Nederland als in de landen waar we werken. Samenwerking vindt plaats op basis van een gedeelde christelijke visie, gaat uit van gelijkwaardigheid en wederkerigheid en heeft als doel mensen in kwetsbare omstandigheden een hoopvolle toekomst geven.

Kom over en help werkt samen met partners die de christelijke missie om de naaste te dienen van harte delen en uitdragen. Christelijke ngo's werken vaak samen met lokale kerken en overheden of worden gestimuleerd dat (meer) te doen. Ook vindt er voortdurend onderlinge afstemming plaats over het te voeren beleid van zowel partners als Kom over en help. Kom over en help en haar partners hechten waarde aan betrouwbaarheid en (financiële) transparantie.

Kom over en help en haar partners leren veel van elkaar. Kom over en help investeert ook voortdurend in de versterking van de kwaliteit en manier van werken van de partnerorganisaties, om zo de impact van de hulp te vergroten.

In 2021 was het door het coronavirus nagenoeg onmogelijk om werkbezoeken doorgang te laten vinden. Er zijn twee werkbezoeken afgelegd naar Moldavië en Armenië.

Verder zijn er online partnermeetings georganiseerd.

3.3 Medewerkers

Een gedreven team voert de dagelijkse werkzaamheden uit. Per 31 december 2021 was de arbeidsomvang 7,3 fte, verdeeld over elf medewerkers.

Gerieke Barreveld, Margreet van Beest, Manda Warnaar en Gerben Heldoorn vormen het deelteam Programma's. Zij onderhouden de contacten met de partnerorganisaties.

Het deelteam Communicatie en Fondsenwerving bestaat uit vier medewerkers: Wilma van Maanen (particuliere donateurs), Laurens Sok (online communicatie en jongeren) en Henk van Hierden (relatiebeheerder zakelijke markt). Alinda Oosterbroek is in 2020 benoemd als administratief medewerker. Zij heeft in 2021 bij Kom over en help gewerkt. Per 1 januari 2022 is Nelleke Boonzaaijer in haar plaats benoemd. Per 1 januari 2022 is ook André Zoutewelle als relatiebeheerder zakelijk markt benoemd. Hij zal in de loop van 2022 de taak van Henk van Hierden overnemen.

Marijke Gorter werkt als vrijwilligerscoördinator. André Haase is onze controller en Marianne van Strien is applicatiebeheerder. Annet van Dijk is administratief medewerker, verantwoordelijk voor de donateursadministratie.

Directeur Gerben Heldoorn is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het kantoor.

Binnen het team van Kom over en help is veel aandacht voor eigen verantwoordelijkheid. Tegelijk is goede samenwerking en synergie belangrijk om te werken aan de doelen van onze organisatie, zodat we concreet gestalte geven aan onze kernwaarden: toegewijd, ondernemend en verbindend.

Sinds 2013 is er een externe vertrouwenspersoon. Ook in 2021 was er voor hem geen aanleiding om in actie te komen. Binnen Prisma is gewerkt aan een externe vertrouwenscommissie.

Kom over en help hanteert voor de medewerkers de arbeidsvoorwaarden van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), met enkele aanvullingen en kleine wijzigingen. De medewerkers worden beloond op basis van een functiewaarderingssysteem en de salarisschalen behorend bij deze arbeidsvoorwaardenregeling.

Het bestuur van de stichting heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Bij de vaststelling van het beleid is voor de functiewaardering gebruikgemaakt van de zogenaamde ODRP-methode, een specifiek op de overheid gerichte methode.

Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd.

De totale brutosalariskosten van de directeur bedroegen in 2021 € 99.626 (inclusief werkgeversdeel sociale lasten en pensioenlasten).

Er bestaat geen bonusregeling. Per 1 januari 2020 is de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties opnieuw vastgesteld. Uitgangspunt voor de beloningstoets is de zogenoemde 'Basis Score voor Directiefuncties' (BSD-score). Voor Kom over en help is de BSD-score bepaald op 345 punten. Het brutojaarinkomen (€ 78.545) van de directeur is in 2021 ruim lager dan het van toepassing zijnde maximum (€ 100.527). Kom over en help voldoet daarmee aan de beloningsregeling voor goededoelenorganisaties.

Ter afsluiting nog enkele personele gegevens:

- Het ziektepercentage is in 2021 laag, namelijk 1,9% (in 2018: 6,1%, 2019: 8,9%, 2020: 1,3%).
- Twee medewerkers zijn in het bezit van een certificaat voor bedrijfshulpverlener.
- Per 31 december 2021 is de gemiddelde leeftijd van de medewerkers 39,5 jaar (in 2018: 43,9 jaar, 2019: 43,6 jaar, 2020: 40,4 jaar).
- Qua samenstelling is de verhouding van vrouwelijk en mannelijk personeel als volgt. In aantallen en procenten: zeven (64%) vrouwen en vier (36%) mannen.

3.4 Vrijwilligers

De inzet van onze vrijwilligers getuigt van grote betrokkenheid en wordt zeer gewaardeerd. We hebben 185 vrijwilligers.

De vrijwilligers doen zeer divers werk. Een paar voorbeelden van wat zij doen: het verwerken van wijzigingen in de donateursadministratie, het inzamelen van kleding, het organiseren van activiteiten en het maken van foto's en video's.

Het is belangrijk om elke vrijwilliger te kennen, zodat deze op de juiste plaats en op het juiste moment kan worden ingezet, en zodat ook elke vrijwilliger adequate ondersteuning kan worden geboden. Er is een vrijwilligerscoördinator die deze taak, samen met het team, vervult.

3.5 Bestuur

De verantwoordelijkheden en taken van het bestuur van Kom over en help zijn vastgelegd in een bestuursstatuut. Het bestuur is volgens het bestuursstatuut het beleidsbepalend en toezichthoudend orgaan. In de statuten zijn clausules opgenomen die functievermenging en afhankelijkheidsconflicten voorkomen, conform de CBF-richtlijnen.

Op 31 december 2021 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

- Dhr. T.M. (Marc) Holleman, voorzitter
Eigenaar Drieklomp Financieel Adviseurs.
- Drs. J.M. (Jan-Marc) Stam CPC, secretaris
Director Finance & IT bij stichting ZOA, diaken Hervormde Gemeente te Veenendaal.
- Drs. A.P. (Ton) de Jong, penningmeester
Principal Credit Riskmanager ING Bank, diaken Christelijke Gereformeerde Kerk te Noordeloos, voorzitter raad van toezicht RMU, lid Investment Comité Fair Factory Development Fund (onderdeel Incluvest, Stichting Woord en Daad).
- Dhr. F.J. van den Bunt, lid
Vervroegd pensioen, beheerder inloophuis Bij Elim Amersfoort, lid team Vroeg Eropaf Amersfoort, vrijwilliger ANWB AutoMaatje Leusden.
- Dhr. J. (Jaap) van Dam, lid
Zelfstandig communicatieadviseur, voorzitter Jeugdraad Hervormde Gemeente Woudenberg.
- Mw. E.M. (Ellen) van den Hil MPH, lid
Programma-manager Leger des Heils, bestuurslid TAK Foundation (Kenia), lid van adviescommissie Effata (Nigeria/Guinee-Bissau), lid van de zendingscommissie PKN Sliedrecht, bestuurslid Van Rijswijk Fonds.
- Mr. dr. M.P. (Maria) de Jong-de Kruijf, lid
Familie- en jeugdrechtsadvocaat bij BVD advocaten, secretaris klachtencommissie Eleos, lid raad van toezicht Driestar-Wartburg.

Er is in december afscheid genomen van dr. M.A. (Chiel) van den Berg. Zijn maximale bestuurstermijn was verstreken.

De directeur wordt bijgestaan door een aantal adviescommissies: de beleidscommissie, de financiële commissie, de commissie samenwerking met andere organisaties en de personeelscommissie.

3.6 Comité van aanbeveling

Het comité van aanbeveling bestond op 31 december 2021 uit de volgende personen:

ds. G.J. Baan, Mijnsheerenland; ds. G. Gerritsen, Barneveld; ds. J. Joppe, Barneveld; ds. M. Krijgsman, De Beek-Uddel; ds. E. van den Noort, Nijkerk; ds. H. Polinder, Urk.

Ds. A.A. Floor uit Barendrecht is in 2021 overleden.

Hoofdstuk 4: Financiële resultaten

4.1 Resultaten 2021

Resultaat 2021 = € 80.970 positief

Het saldo van de staat van baten en lasten over 2021 is € 80.970 positief, terwijl een saldo van nihil was begroot.

De som van de baten in 2021 – inclusief de financiële baten – is € 216.664 lager dan begroot.

De som van de lasten in 2021 is € 297.634 lager dan begroot.

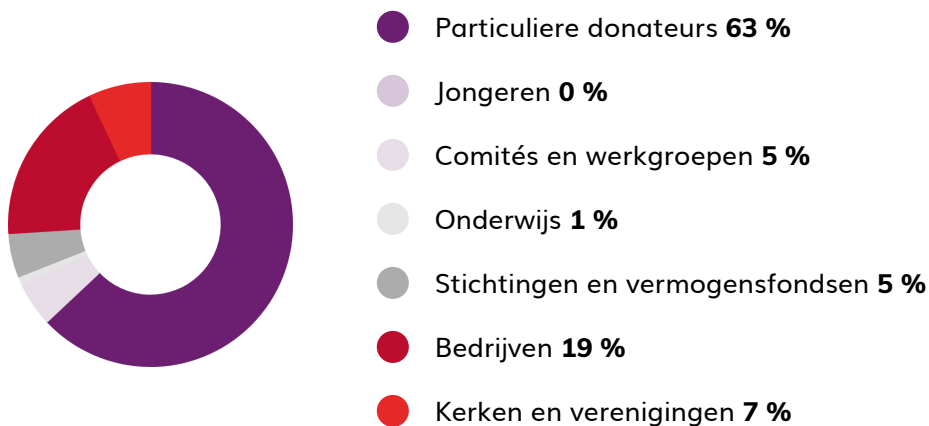
Realisatie 2021 versus realisatie 2020

De totale baten waren in 2021 licht hoger dan in het voorgaande jaar. Over 2020 waren de baten al fors hoger dan over 2019, met name als gevolg van de giften voor het corona-noodfonds, alsmede de hogere opbrengst van de wintercampagne.

We zijn de Heere God dankbaar voor de vele en royaal ontvangen gelden in 2021 en voor het feit dat wij daardoor – in vertrouwen op en afhankelijkheid van Hem – onze naasten in de landen waar we werken blijvend kunnen en mogen dienen en bemoedigen in woord en daad.

Het volgende overzicht laat de verdeling in doelgroepen zien van de algemene giften. De algemene giften betreffen de geworven baten exclusief nalatenschappen, baten van EO Metterdaad en baten in natura (zoals verkoop kleding).

Algemene giften 2021

Doelgroep	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Particuliere donateurs	1.682.187	1.602.500	1.713.239
Jongeren	0	10.000	6.396
Bedrijven	491.487	550.000	503.308
Kerken en verenigingen	176.817	207.500	162.554
Comités en werkgroepen	135.897	155.000	133.630
Stichtingen en vermogensfondsen	133.170	50.000	50.544
Onderwijs	31.215	60.000	54.818
Totaal	2.650.773	2.635.000	2.624.489
Comités en werkgroepen			
Vino si Vezi (Kom en Zie) te Woudenberg	60.000	60.000	60.000
Vrienden van Zhitomir te Sliedrecht	28.000	50.000	28.000
Werkgroep Bunschoten	41.518	27.000	33.638
Plaatselijk comité Alblasterdam	5.500	18.000	9.500
Overige	879	0	2.492
Totaal	135.897	155.000	133.630

Realisatie 2021 versus begroting 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Vershil
BATEN			
Particuliere donateurs en jongeren	1.682.187	1.612.500	69.687
Nalatenschappen	40.494	75.000	-34.506
Bedrijven	491.487	550.000	-58.513
Andere organisaties zonder winststreven	547.554	727.500	-179.946
Verkoop kleding	67.929	90.000	-22.071
Totaal	2.829.651	3.055.000	-225.349
LASTEN			
Besteed aan programma's	2.340.517	2.617.975	-277.458
Wervingskosten	287.722	284.025	3.697
Kosten beheer en administratie	129.127	153.000	-23.873
Totaal	2.757.366	3.055.000	-297.634
Financiële baten en lasten	8.685	0	8.685
Saldo van baten en lasten	80.970	0	80.970

- De geplande bestedingen zijn hoofdzakelijk allemaal uitgevoerd.
- De kosten van bewustwording en werving zijn licht hoger dan begroot.
- De kosten voor beheer en administratie (waaronder begrepen de loonkosten) zijn lager dan begroot.
- In de baten van particulieren 2020 zijn de ontvangsten voor het corona-noodfonds begrepen ter grootte van circa € 350.000.
- Het aantal opgehaalde kilo's kleding is over 2021 ruim 30% meer dan over 2020. De prijs per kilo bedroeg gedurende vrijwel geheel 2021 € 0,35. Eind 2021 steeg deze naar € 0,40.

4.2 Ratio's bestedingen en kosten

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
a. Wervingsratio			
Wervingskosten in % van de geworven baten	10,4%	9,6%	9,7%
b. Bestedingsratio baten (bruto)			
Bestedingen aan de doelstelling in % van de totale baten (inclusief toerekening van kosten)	82,7%	85,7%	85,2%
c. Bestedingsratio baten (netto)			
Bestedingen aan de doelstelling in % van de totale baten (exclusief toerekening van kosten)	66,7%	69,9%	69,7%
d. Bestedingsratio lasten			
Bestedingen aan de doelstelling in % van de totale lasten	84,9%	85,7%	85,5%
e. Ratio kosten beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie in % van de totale lasten	4,7%	5,0%	4,9%

Toelichting

- a. De wervingsratio ligt hoger dan begroot, met name als gevolg van de hogere kosten van de voorjaarscampagne. Voor de vergelijking van de wervingsratio 2021 met die van 2020 geldt hetzelfde.
- b. De bestedingsratio's baten (bruto en netto) zijn lager uitgekomen ten opzichte van de begroting, doordat de baten relatief minder afwijken ten opzichte van de begroting dan de bestedingen.
- c. De bestedingsratio lasten is licht lager dan begroot en dan vorig jaar, terwijl de overige lasten (niet zijnde bestedingen aan de doelstelling) zijn gedaald.
- d. De ratio kosten beheer en administratie is lager dan begroot, met name door lagere personeelskosten. Circa de helft van de lagere personeelskosten komt door zwangerschapsuitkeringen en nagekomen ziekengelduitkeringen van voorgaande jaren.

4.3 Beleid voor reserves en fondsen

Het beleid is erop gericht de reserves en fondsen zo laag mogelijk te houden. Immers, giften worden gegeven om te besteden. Daarnaast dienen uiteraard wel voldoende reserves te worden aangehouden in verband met de continuïteit van de organisatie.

Voor de baten uit nalatenschappen geldt verder dat deze – bij grotere bedragen – pas besteed kunnen worden na bijschrijving op de bankrekening. Dit ter voorkoming van een liquiditeitsprobleem. Totdat de besteding kan plaatsvinden, maken deze baten deel uit van de continuïteitsreserve.

4.4 Beleggingsbeleid

Het beleid is erop gericht het saldo liquide middelen zo laag mogelijk te houden. Immers, giften worden gegeven om te besteden. Van de giften van particuliere donateurs wordt jaarlijks rond 35% in het vierde kwartaal, en daarvan weer circa 50% in de maand december, ontvangen. Vandaar dat het saldo per jaareinde een minder goede afspiegeling geeft van het werkelijke verloop van de liquide middelen gedurende het jaar.

Het bestuur heeft in 2007 het volgende beleid vastgesteld:

1. Gelden mogen niet worden belegd, maar uitsluitend zonder risico worden uitgezet op lopende rekeningen, spaarrekeningen en kortlopende termijndeposito's en dergelijke. In het kader van de depositogarantieregeling zijn spaartegoeden gegarandeerd tot €100.000 per bank.
2. Gelden mogen, gerekend naar de situatie per 1 januari van een jaar, maximaal voor 60% en maximaal voor een periode van één jaar worden vastgezet; de overige gelden dienen direct opvraagbaar te zijn.

Alle geldmiddelen staan op bankrekeningen die direct opvraagbaar zijn.

4.5 Projectbestedingen: rapportage en controle

Vertrouwen is goed, controle is nodig. Er is controle op de bestedingen van de projectgelden die de lokale partnerorganisaties ontvangen. Hierbij zijn de centrale vragen: worden de doelgroepen bereikt en worden de doelen behaald zoals overeengekomen? De controleprocessen worden vastgelegd, er wordt gerapporteerd, er worden audits gedaan, tijdens werkbezoeken en rapportagemomenten worden checks op de boekhouding gedaan en ontvangers van hulp worden bezocht.

Hoofdregel is dat de gelden per bank rechtstreeks aan de betrokken partners worden overgemaakt. Als dit niet veilig is, wordt gebruikgemaakt van andere partijen die zorgen voor betaling. Een laatste optie is dat de gelden, rekening houdend met de geldende (douane)regels, contant worden betaald. Aan de hand van rapportageformulieren leggen de partners aan Kom over en help verantwoording af over de besteding van de ontvangen hulp. Periodieke controle ter plaatse geeft zicht op de uitvoering en de voortgang van de hulpverlening. Impactmeting, waarbij overleg met de hulpontvangers plaatsvindt, geeft inzicht in de effectiviteit van de hulp. Er is jaarlijks financiële controle bij partnerorganisaties door externe audits. Op deze manier is het mogelijk om verantwoording af te leggen aan donateurs en fondsen.

Bij nieuwe projectaanvragen door partners wordt getoetst of deze binnen de kaders van het beleid, de kwaliteitscriteria en de begroting passen. Het aangaan van samenwerking met nieuwe partners en/of het beëindigen van partnerrelaties vindt plaats op basis van partnercriteria en kan alleen na bestuursbesluit.

Kom over en help blijft, samen met haar partners, werken aan kwaliteitsontwikkeling. Het gaat daarbij vooral om de effectiviteit en de impact van de hulpverlening.

Vanaf 2020 is er meer differentiatie toegepast bij de verschillende partners, mede op basis van de uitkomsten van de evaluatietool voor organisatieontwikkeling. Zo is er onderscheid gemaakt in de rapportagefrequentie en de begeleiding bij organisatieontwikkeling.

4.6 Intern beheerssysteem

Er is een interne controlefunctionaris aangesteld, die de geldende procedures en richtlijnen van de belangrijkste en kritische processen binnen de financieel-administratieve organisatie toetst op werking en uitvoering. De processen zijn vastgelegd in het Handboek Administratieve Organisatie en Interne Controle (AO/IC).

In 2021 zijn alle zestien onderdelen uit het handboek gecontroleerd, waaronder:

- Xperiereizen en scholenacties;
- periodieke giften en specifieke toezeggingen;
- projectaanvragen;
- controle en registratie van bestede gelden;
- financiële rapportages;
- kosten en inkopen;
- nalatenschappen;
- incasso's;
- geldbestellingen;
- contante uitgaven en opmaak kas;
- bankbetalingen naar de landen waar we werken.

4.7 Risicomanagement en rapportage

Het bestuur houdt toezicht op de uitvoering van het beleid. Interne controle en de (half)jaarlijkse controle door de accountant borgen de betrouwbaarheid van de uitvoering van de procedures, de vastlegging en verwerking van de ontvangsten en giften, en juiste verantwoording van de bestedingen. Bij de beleidsuitvoering spelen risico's op het gebied van onder andere financiën, strategie, imago, bestedingen, fondsenwerving en toezicht een belangrijke rol. Een tijdige signalering is van groot belang. Maandelijks wordt er een overzicht van de inkomsten gemaakt. Dit wordt gedeeld met het team en het bestuur. Per kwartaal worden de projectrapportages in het deelteam Programma's besproken aan de hand van een monitoringsplan en de parallel lopende financiële rapportages. Analyse van de gegevens kan aanleiding zijn tot beleidsaanpassing. Er is een uitgebreide risicoanalyse gemaakt voor onder andere de onderwerpen: baten, personeel, fraude en corruptie, en imago, inclusief een financiële vertaling van die risico's.

Op basis van de risicoanalyse wordt jaarlijks de hoogte van de continuïteitsreserve beoordeeld en bepaald. Als belangrijkste risicogebieden en genomen beheersmaatregelen zijn te noemen:

- **Inkomstendaling.** Risico: minder inkomsten, aanpassen van de begroting. De kans daarop is gemiddeld, de impact groot.
Genomen beheersmaatregelen: beleid fondsenwerving, maandelijkse inkomstenanalyse, minder toezeggen aan partners dan begroot, besteding van werkbudgetten uitstellen.
- **Imagoschade.** Risico: verlies van donoren. De kans daarop is gering, de impact groot.
Genomen beheersmaatregelen: bewaken identiteit, transparantie, keurmerk, communicatiebeleid, klachtenprocedure.
- **Partners.** Risico: doelgroep wordt niet bereikt, fraude. De kans daarop is gemiddeld, de impact groot.
Genomen beheersmaatregelen: beoordelen van de partner vooraf, jaarlijkse evaluatie van de projecten zowel inhoudelijk als financieel, eis van externe audit bij partners, jaarlijkse werkbezoeken.

4.8 Certificaat Erkend Goed Doel

In 2016 is de Erkenningregeling Goede Doelen ingevoerd. Donateurs en andere publieke belanghebbenden kunnen daarmee in één oogopslag zien of er voldaan wordt aan alle kwaliteitseisen en of de zaken op orde zijn. Het CBF is de onafhankelijke toezichthouder en controleert of goedbedoelenorganisaties zich houden aan de normen van de Erkenningregeling. Kom over en help heeft de CBF-erkenning: "De werving voor en besteding van fondsen bij stichting Kom over en help voldoet aan normen van de Erkenningregeling. De stichting mag zich 'Erkend Goed Doel' noemen", aldus het certificaat. Het hebben van een erkenning is een voorwaarde voor het lidmaatschap van Goede Doelen Nederland. Jaarlijks vindt er een controle plaats door het CBF.

Kom over en help heeft de principes en eisen van goed bestuur en governance die Goede Doelen Nederland voorschrijft, in meerdere statuten, gedragscodes, richtlijnen en procedures vastgelegd en verankerd. De belangrijkste daarvan zijn openbaar en zichtbaar op de website.

4.9 Maatschappelijke waarden en eisen

Kom over en help heeft een maatschappelijke missie en doelstelling met het dienen van de kwetsbare naasten.

Daarnaast wordt bij de uitvoering en besteding bewust ingezet op maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. In het verleden is besloten tot verdere digitalisering, minder papierverbruik en aanschaf van ledverlichting.

Verder wordt veel gebruikte kleding ingezameld, die wordt doorverkocht aan een opkoper in Nederland.

Medio 2018 is de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) in werking getreden, een privacywet die geldt in de hele Europese Unie. Kom over en help is AVG-proof: ze voldoet aan de wettelijke eisen. Het databeveiligingsbeleid is geactualiseerd en vastgelegd in een protocol. Een privacystatement zorgt voor de rechten van alle betrokkenen waarvan persoonsgegevens worden verwerkt.

Een laatste element ziet op de nieuwe eisen van het CBF rond integriteit en grensoverschrijdend gedrag. Dit heeft geresulteerd in het integriteitsbeleid in 2020.

Er is een intern vertrouwenspersoon. Ook richting partnerorganisaties en als het gaat om reizen in het buitenland zijn op dit punt afspraken gemaakt en opgesteld.

Hoofdstuk 5: De achterban

Mensen in kwetsbare omstandigheden een hoopvolle toekomst geven. Dát is wat we als Kom over en help willen bereiken. De trouwe steun van onze donateurs is hierbij onmisbaar! We zijn heel dankbaar voor hun warme betrokkenheid. Daarom hebben we ook in 2021 ingezet op het versterken van de relatie, het vergroten van de betrokkenheid en het tegengaan van uitstroom. In dit hoofdstuk leest u een korte samenvatting van de activiteiten die hiervoor zijn ondernomen.

5.1 Bewustwording en fondsenwerving

In onze diverse communicatiemiddelen brengen we de problematiek in ons werkgebied dicht bij de mensen. Vaak doen we dit aan de hand van een verhaal van iemand uit een van onze projecten. We laten zien waarom hulp noodzakelijk is én wat de impact van onze hulpverlening is. Op deze manier betrekken we donateurs bij ons werk en vragen we hun om een bijdrage te doen, zodat we meer mensen kunnen helpen.

Bewustwording en fondsenwerving gaan dan ook vaak samen op.

5.2 Fondsenwerving

5.2.1 Particuliere donateurs

Particuliere donateurs vormen onze grootste doelgroep als het gaat om fondsenwerving. Dit geldt zowel qua aantal als qua inkomsten. Al jarenlang leveren zij een substantiële bijdrage aan ons werk. De baten uit deze doelgroep bedroegen in 2021 ruim € 1.6 miljoen. Daarnaast is er €40.000 vanuit nalatenschappen ontvangen.

We hebben in dit jaar 2.286 nieuwe donateurs verwelkomd. Middelen die worden ingezet om de achterban te vergroten, zijn onder andere bijsluiters en online campagnes. Nieuwe donateurs volgen een kennismakingsprogramma, de zogenoemde donorjourney.

Vanwege de coronamaatregelen zijn er helaas geen bijeenkomsten van het donateurspanel geweest. Wel hebben we de deelnemende donateurs regelmatig per mail vragen voorgelegd.

5.2.2 Campagnes

Half mei is voor de eerste keer de campagne 'Werken aan morgen' gevoerd. In deze campagne staat ontwikkeling naar zelfredzaamheid centraal. We focussen hierbij op zelfredzaamheid door middel van inkomstengenererende activiteiten. De opbrengst van de campagne was ruim € 90.000.

In oktober is de jaarlijkse wintercampagne van start gegaan. In deze campagne staan kinderen uit Oekraïne centraal die in de dagopvangcentra een warme maaltijd en huiswerkbegeleiding krijgen.

In het kader van deze campagne is op 2 december een online donateursbijeenkomst georganiseerd. Live keken 475 mensen mee en ook na die tijd is de uitzending vaak bekeken (in totaal ruim 2.900 keer). Van verschillende donateurs hebben we positieve reacties op de bijeenkomst gekregen.

5.2.3 Ondernemers

Goed contact onderhouden met ondernemers is erg belangrijk. Afgelopen jaar was het een uitdaging om hier goed invulling aan te geven, gezien de steeds wijzigende situatie en restricties in verband met het coronavirus. Halverwege het jaar zaten wij nog lang niet op 50% van onze doelstelling. Gelukkig konden we daarna weer twee werkbezoeken afleggen. In de laatste twee maanden mochten we prachtige bedragen ontvangen. Zo konden we het jaar boven de begroting afsluiten.

5.2.4 Kerken

Kerken die in ons adressenbestand staan, hebben meegedraaid in het reguliere mailprogramma.

5.2.5 Scholen

Mede door de situatie rondom het coronavirus hebben we weinig tot geen presentaties kunnen geven op basisscholen. Wel hebben we diverse donaties gekregen.

Binnen het voortgezet onderwijs hebben we helaas geen reizen kunnen organiseren. Als alternatief hebben we een lesprogramma opgezet: 'Internationalisation at home'. Jongeren gaan hierbij een virtuele samenwerking aan met mensen en partnerorganisaties in het buitenland. Interculturele competenties en persoonlijke ontwikkeling krijgen in dit programma ruimschoots aandacht. We hebben ook al een eerste lesdag kunnen verzorgen. Naast een inhoudelijk gedeelte is er ook een sponsoractie aan gekoppeld.

Het is mooi om te constateren dat we veel contacten hebben met het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. We hopen in 2022 naast het alternatieve lesprogramma ook weer reizen te organiseren.

5.2.6 Jongeren

We vinden het belangrijk om jongeren te betrekken bij ons werk. De Xperiencereizen zijn daar bij uitstek een mogelijkheid voor. In het afgelopen jaar hebben we helaas geen enkele reis kunnen organiseren, vanwege de situatie rondom het coronavirus.

Het doel is en blijft om jongeren in aanraking te brengen met een andere cultuur, met armoede en kwetsbaarheid en met projecten van Kom over en help. Voor veel jongeren is het een ervaring die ze nooit meer vergeten. We hopen dat er in 2022 weer meer reismogelijkheden zijn.

5.2.7 Plaatselijke comités

In de Alblasserwaard en in Bunschoten zijn vrijwilligers vanuit een werkgroep actief geweest voor Kom over en help. De boterletteractie in Alblasserdam was een succes. Er zijn 2.200 boterletters verkocht, wat resulteerde in een opbrengst van ruim € 8.000. De grote kledingactie in de Alblasserwaard is vanwege corona niet doorgegaan. Werkgroep Bunschoten is dankbaar voor de goede resultaten in 2021. De verschillende activiteiten, waaronder de huis-aan-huiscollecte, de kerstbussenactie en de bedrijvenactie, brachten met elkaar het mooie bedrag op van bijna €45.000.

5.2.8 Kledinginzamelpunten

We zijn gestart met een nieuw concept: 'Tweedehands geeft anderen een nieuwe kans'. In april en oktober is er via diverse kanalen aandacht gevraagd voor kledinginzameling.

In 2021 is er vanwege de coronacrisis in januari en februari geen kleding ingezameld.

Met de gedoneerde kleding ondersteunt Kom over en help diverse projecten in Oost-Europa. Met de opbrengst van een volle kledingcontainer kunnen tien kinderen een jaar lang naar een dagopvangcentrum, of kan een ondernemer een lening krijgen om een klein (agrarisch) bedrijfje te starten. Ook krijgt hij of zij ondersteuning bij het ontwikkelen van kennis en vaardigheden.

De gedoneerde kleding gaat naar een sorteercentrum in Nederland. Dit sorteercentrum zorgt voor 100% textielrecycling. Deze nieuwe werkwijze zorgt ervoor dat de kledinginzameling minder arbeidsintensief is en dat er ook ten tijde van een lockdown kan worden ingezameld.

Er is in 2021 200.000 kilo kleding ingezameld, versus 150.000 in 2020 (minder vanwege corona) en 182.000 in 2019. Er zijn acht nieuwe kledinginzamelpunten bij gekomen. Met behulp van folders, berichten in (kerk)bladen, vlaggen, posters en een duidelijke webpagina met een interactieve kaart, proberen we het de mensen makkelijk te maken hun kleding bij onze inzamelpunten te brengen. Zo vraagt Kom over en help op diverse manieren aandacht voor de kledinginzameling. Het inzamelen van kleding wordt mogelijk gemaakt dankzij de inzet van vele vrijwilligers.

5.2.9 Stichtingen en fondsen

Stichtingen en fondsen die in ons adressenbestand staan, krijgen regelmatig een brief of magazine. Sommige hebben we ook betrokken bij een specifiek project en hiervoor is een aantal mooie donaties ontvangen.

5.2.10 Website en social media

We hebben ook dit jaar intensief ingezet op onze online communicatiemiddelen. We zijn gedurende het hele jaar goed zichtbaar geweest met onder andere online campagnes. Dit is goed merkbaar in de groei van bezoekers en volgers. In 2021 hebben we meer dan 55.000 unieke bezoekers mogen verwelkomen op de website. Ook zien we het aantal online donaties weer fors stijgen. Dit jaar hebben we wederom een groei doorgemaakt wat betreft aantal volgers op Facebook, Instagram, YouTube, Twitter en LinkedIn. Het is goed om hierbij YouTube speciaal te vermelden. We hebben ons namelijk toegelegd op het maken van video's. Zo zijn we onder andere ons eigen maandelijkse online programma KOMpassie begonnen. We delen hier interessante achtergrondinformatie over Oost-Europa, Kom over en help en het communisme.

5.2.11 In de media

Het vergroten van onze naamsbekendheid is een belangrijke doelstelling. In al onze communicatie is het van belang dat de kernboodschap, de interventiestrategieën en diverse thema's aan bod komen. Als mensen meer over ons werk horen, heeft dit een positieve uitwerking op hun betrokkenheid. Op verschillende manieren zijn we in de media geweest. Naast de publiciteit rondom campagnes zijn we door een samenwerking met Prisma zichtbaar geweest in zowel het RD als het ND. Daarnaast hebben we ons verhaal kunnen doen bij Family7 en Groot Nieuws Radio. Dit heeft ook als doel om onze autoriteitspositie te versterken.

5.2.12 Klachtenprocedure

Klachten en kritische reacties van onze donateurs zien we als blijk van betrokkenheid. Deze geven inzicht in het beeld dat de achterban heeft van onze communicatie en van onze organisatie als geheel. Klachten worden snel en serieus behandeld volgens de interne klachtenprocedure.

In 2021 zijn er vijf klachten binnengekomen. Eén donateur stelde kritische vragen over het jaarinkomen van de directeur en de overheadkosten. Een andere donateur heeft zich geërgerd aan een mailing waarin het coronavirus werd benoemd. Een oplettende donateur wees ons op een foutieve woonplaats van een predikant uit ons comité van aanbeveling en een ondernemer was niet blij dat hij benaderd was via telemarketing. Tot slot wilde een donateur in de toekomst geen bedankkaartje meer ontvangen. De klachten zijn naar tevredenheid opgelost.

Hoofdstuk 6: De toekomst

Ook in 2022 werken we aan onze strategie en koersuitspraken.

Dit betekent onder andere dat in 2022:

- de geplande organisatieontwikkeling per partner in werking treedt en verder zal worden uitgewerkt.
- in de begroting rekening is gehouden met afbouw van projecten die alleen bijdragen aan maatschappelijke zorg.
- de helft van de partners een plan maakt voor public relations, om te werken aan fondsenwerving.
- we inzetten op het vergroten van onze naamsbekendheid.
- we door middel van een maandelijks uitzending van KOMpassie de achterban meer op de hoogte brengen van ontwikkelingen in ons werkgebied.

Kom over en help blijft samenwerken met lokale partners in de landen waar we nu werken.

Dit betekent onder andere dat we in 2022:

- werken volgens de nieuwe partnercriteria die in 2020 en 2021 zijn vastgesteld.
- voor de partners die nog geen organisatieplan hebben, dit alsnog opzetten.
- in de organisatieontwikkelingsplannen per partner (conform de partnerdifferentiatie) nadrukkelijk aandacht besteden aan lobby en advocacy bij de plaatselijke, regionale, landelijke en Europese overheid.
- online partnermeetings organiseren met als thema financiële zaken, en rond de interventiestrategieën maatschappelijke zorg en educatie.

De samenwerking met andere organisaties in Nederland wordt geïntensiveerd om de missie voor de lange termijn waar te kunnen maken.

Dit betekent onder andere dat we in 2022:

- de samenwerking met Dorcas intensiveren rond projecten die 'social impact and economical development' stimuleren in Moldavië en Albanië. In dit jaar zullen er stappen gezet worden in de ontwikkeling van een gezamenlijke entiteit, passend bij de eigenschappen van dit soort ondernemende trajecten, met mogelijkheden voor financiering.
- samenwerken met EO Metterdaad in verschillende projecten.
- binnen het CPOE en Prisma krachten bundelen om te komen tot capaciteitsontwikkeling van de partnerorganisaties. We werken mee in de stuurgroep en verschillende werkgroepen. Ook werken we mee aan de training die voor Nederlandse organisaties gegeven wordt.

Mede door het coronavirus is de planning voor werkbezoeken nog niet duidelijk, maar we zetten in op digitale partnermeetings.

Er zal een uitgebreide midterm-evaluatie worden gehouden van ons strategisch beleidsplan.

Hoofdstuk 7: Jaarrekening

7.1 Balans per 31 december 2021

	31 december 2021	31 december 2020
ACTIVA		
Immateriële vaste activa (1)	127.107	75.129
Materiële vaste activa (2)	52.938	48.190
Financiële vaste activa (3)	44.199	114.466
	224.244	237.785
Voorraden (4)	0	1.292
Vorderingen en overlopende activa (5)	222.716	229.465
Liquide middelen (6)	1.185.577	1.137.870
	1.408.293	1.368.627
Totaal	1.632.537	1.606.412
PASSIVA		
Reserves (7)		
Continuïteitsreserve	750.000	725.000
Bestemmingsreserve noodhulp	100.000	0
Bestemmingsreserve projecten	226.512	450.669
	1.076.512	1.175.669
Fondsen (8)		
Bestemmingsfonds projecten	426.081	245.954
Kortlopende schulden (9)	129.944	184.789
Totaal	1.632.537	1.606.412

7.2 Staat van baten en lasten 2021 en bestemming saldo

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
BATEN			
Baten van particulieren (12)	1.722.681	1.687.500	1.805.076
Baten van bedrijven	491.487	550.000	503.308
Baten van andere organisaties zonder winststreven (13)	547.554	727.500	456.452
Som van de geworven baten	2.761.722	2.965.000	2.764.836
Baten uit natura	67.929	90.000	56.796
Som van de baten	2.829.651	3.055.000	2.821.632
LASTEN			
Besteed aan programma's (paragraaf 7.4)			
Educatie	1.345.305	1.229.342	642.630
Inkomstengenererende activiteiten	334.840	234.226	332.934
Maatschappelijke zorg	372.650	371.158	1.158.249
Nog niet aan partners toegezegd	0	499.224	0
Bewustwording en draagvlakversterking	287.722	284.025	269.524
	2.340.517	2.617.975	2.403.337
Wervingskosten (paragraaf 7.4)	287.722	284.025	269.524
Kosten beheer en administratie (paragraaf 7.4)	129.127	153.000	138.871
Som van de lasten	2.757.366	3.055.000	2.811.732
Saldo voor financiële baten en lasten	72.285	0	9.900
Saldo financiële baten en lasten (17)	8.685	0	-2.643
Saldo van baten en lasten	80.970	0	7.257
Bestemming saldo baten en lasten			
Toevoeging (+) /onttrekking (-/-) aan:			
Continuïteitsreserve	25.000	0	50.000
Bestemmingsreserve noodhulp	100.000	0	0
Bestemmingsreserve projecten	-224.157	0	230.043
Bestemmingsfonds projecten	180.127	0	-272.786
Totaal	80.970	0	7.257

7.3 Kasstroomoverzicht 2021

	2021	2020
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo van baten en lasten (paragraaf 7.2)	80.970	7.257
Aanpassingen betreffende:		
Afschrijving immateriële vaste activa (1)	39.328	46.376
Afschrijving materiële vaste activa (2)	22.053	16.636
Mutatie financiële vaste activa (3)	53.600	-64.466
Mutatie voorraden (4)	1.292	-897
Mutatie vorderingen (5)	23.416	13.203
Mutatie kortlopende schulden (9)	-54.845	79.476
	84.844	90.328
Kasstroom uit operationele activiteiten	165.814	97.585
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringsen immateriële vaste activa (1)	-91.306	-61.505
Investeringsen materiële vaste activa (2)	-26.801	-46.188
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-118.107	-107.693
Netto kasstroom	47.707	-10.108
Mutatie liquide middelen		
Liquide middelen per 1 januari (6)	1.137.870	1.147.723
Liquide middelen per 31 december (6)	1.185.577	1.137.870
Mutatie liquide middelen	47.707	-9.853

Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de inkomende en uitgaande geldstromen in het boekjaar. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

7.4 Lastenverdeelstaat 2021

Programma's	Educatie	Inkomsten-genererende activiteiten	Maatschappelijke zorg	Bewustwording en draagvlak-versterking	Wervings-kosten	Beheer en administratie	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Verdeelsleutel kosten eigen organisatie	23,9%	6,7%	7,4%	25,0%	25,0%	12,0%	100,0%		
Directe bestedingen	1.143.860	284.701	316.850	140.660	140.660		2.026.731	2.276.500	2.114.974
Toegerekende kosten									
1. Voorbereiding en coördinatie vanuit Nederland	8.689	2.163	2.407				13.259	13.500	8.738
2. Kosten eigen organisatie									
Personeelskosten	142.058	35.358	39.350	108.383	108.383	95.165	528.697	570.000	491.960
Huisvestingskosten	9.453	2.353	2.618	7.211	7.211	6.332	35.178	40.000	35.465
Kantoor- en algemene kosten	24.779	6.167	6.864	18.905	18.905	16.599	92.219	90.000	99.711
Afschrijvingskosten	16.466	4.098	4.561	12.563	12.563	11.031	61.282	65.000	60.884
Totaal kosten eigen organisatie	192.756	47.976	53.393	147.062	147.062	129.127	717.376	765.000	688.020
Totaal toegerekende kosten	201.445	50.139	55.800	147.062	147.062	129.127	730.635	778.500	696.758
Som van de lasten	1.345.305	334.840	372.650	287.722	287.722	129.127	2.757.366	3.055.000	2.811.732

De lastenverdeelstaat geeft het totaal weer van de aan de diverse programma's toegerekende lasten, te weten:

- de directe bestedingen;
- de kosten van voorbereiding en coördinatie vanuit Nederland;
- de kosten van de eigen organisatie.

Toelichting

- De kosten 'Vorbereiding en coördinatie vanuit Nederland' zijn naar rato verdeeld over de bestedingen.
- De 'Kosten eigen organisatie' zijn toegerekend door middel van een verdeelsleutel. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de per functie, naar functie-inhoud toegerekende uren aan de deelteams Programma's, Communicatie en Fondsenwerving en Beheer en administratie. De hoogte van de salariskosten per functie is daarbij betrokken.
- De toerekening van de 'Kosten eigen organisatie' aan 'Bewustwording en draagvlakversterking' enerzijds en 'Wervingskosten' anderzijds vindt in dezelfde verhouding plaats als ook voor de directe kosten wordt toegepast, namelijk 50/50.
- De toerekening van de 'Kosten eigen organisatie' aan de verschillende programma's is berekend naar rato van de gedane bestedingen.
- Een nadere specificatie van de 'Kosten eigen organisatie' is opgenomen in paragraaf 7.8.
- De systematiek van kostentoerekening is ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van de post 'Publiciteit & Communicatie'. Deze omvatte tot en met 2020 de kosten van porto, telefoon, alsmede internet en e-mail. Vanaf 2021 worden deze kosten als volgt gerubriceerd:
 - portokosten: onder 'Bewustwording en draagvlakversterking' en 'wervingskosten', elk voor 50%;
 - telefoonkosten: onder 'Kantoor- en algemene kosten';
 - internet en e-mail: onder 'Kantoor- en algemene kosten'.

7.5 Algemene toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Stichting Kom over en help

Stichting Kom over en help is een stichting, statutair gevestigd in Nijkerk (Gld.) en feitelijk gevestigd aan de Beurtschipper 14 – 20, 3861 SC te Nijkerk (Gld.). De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41172259.

De stichting is opgericht op 7 januari 1974 en heeft als statutair doel

- het dienen van de kwetsbare naaste in Oost-Europa en Eurazië vanuit christelijke roeping tot barmhartigheid en recht, in partnerschap met kerken en christelijke organisaties;
- bewustwording bij de achterban van de woon- en leefsituatie van kinderen en gezinnen in Oost-Europa en Eurazië.

Uitgangspunten jaarverslaggeving

De jaarrekening 2021 is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, waaronder begrepen Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties, zoals uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben, waarbij matching wordt toegepast.

In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting. Bij een verwijzing naar een onderdeel uit de inhoudsopgave van de jaarrekening wordt dit aangeduid met 'paragraaf'.

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De jaarrekening is opgemaakt in euro's, zijnde de functionele valuta.

Vergelijkende cijfers

De volgende vergelijkende cijfers in de staat van baten en lasten 2021, zoals ontleend aan de jaarrekening 2020, zijn anders gepresenteerd:

- Tot en met het jaar 2020 werden de geworven baten van een aantal doelgroepen (te weten: kerken, verenigingen, onderwijs, vermogensfondsen, externe commissies, comités) gepresenteerd onder de hoofddoelgroep 'baten van particulieren'. Met ingang van 2021 worden deze, in lijn met het model van baten en lasten bij Richtlijn 650, gepresenteerd onder de hoofddoelgroep 'Baten van andere organisaties zonder winststreven'. Daarnaast zijn, ter wille van de eenvoud, de doelgroepen kerken en verenigingen samengevoegd, alsmede die van externe commissies en comités.
- Met ingang van 2021 wordt gewerkt met drie nieuwe interventiestrategieën (te weten: educatie, inkomstengenererende activiteiten en maatschappelijke zorg), die de eerdere vijf interventiestrategieën (te weten: maatschappijopbouw, veilige leefomgeving, toegang tot onderwijs, werk en inkomen, en dagelijkse levensbehoeften) omvatten. De bestedingen aan programma's in de staat van baten en lasten zijn weergegeven op basis van de nieuwe interventiestrategieën, zoals ook reeds opgenomen in de vergelijkende cijfers bij de begroting 2021 in de bijlage bij de jaarrekening 2020.

Deze presentatiewijzigingen hebben geen impact op de omvang en samenstelling van zowel het vermogen per 31 december 2020, als het saldo van baten en lasten over 2020.

Continuïteit en corona

In het afgelopen jaar heeft het coronavirus grote invloed op de wereld gehad. Nog steeds zijn er onzekerheden omtrent het verloop en de gevolgen daarvan. Kom over en help heeft in 2021 financieel per saldo niet geleden onder het coronavirus. Bepaalde doelgroepen hebben minder inkomsten opgeleverd dan vorig jaar en/of dan begroot, maar dat is met name goedge maakt door extra inkomsten vanuit de doelgroepen particuliere donateurs, alsmede stichtingen en vermogensfondsen.

In de begroting 2022 is evenwel opnieuw nadrukkelijk rekening gehouden met onzekerheden in te ontvangen baten. Zo zijn nog niet alle begrote baten aan partners toegezegd. Daarnaast kunnen al wel toegezegde bedragen worden aangepast bij tegenvallende inkomsten.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de geldende koers op transactiedatum. Monetaire bezittingen en schulden worden per balansdatum omgerekend in euro's tegen de op balansdatum geldende wisselkoers. Koersresultaten worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder de 'Financiële baten en lasten'.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur zich verschillende oordelen en schattingen die invloed kunnen hebben op de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De werkelijke uitkomst kan afwijken van de toegepaste schattingen.

Bijzondere waardeverminderingen

Op elke balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt direct als last in de staat van baten en lasten verwerkt (onder de afschrijvingen), onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Grondslagen voor waardering

- Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met jaarlijkse afschrijvingen en (eventuele) bijzondere waardeverminderingen. Het afschrijvingspercentages bedraagt 33,33%.
- Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met jaarlijkse afschrijvingen en (eventuele) bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages bedragen 20% (vervoermiddelen), 25% (kantoorinventaris) en 33,33% (computerapparatuur).
- De financiële vaste activa, bestaande uit verstrekte leningen, worden initieel opgenomen tegen reële waarde. Vervolgwaardering vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van (eventuele) bijzondere waardeverminderingen en voorzieningen wegens oninbaarheid.
- Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder aftrek van een voorziening voor incourantheid. In verband met het ontbreken van informatie, wordt de voorraad ingezamelde kleding op nihil gewaardeerd.
- Vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, meestal gelijk aan de nominale waarde. Vervolgwaardering vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.
- Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
- Reserves en fondsen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
- Kortlopende schulden worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, meestal gelijk aan de nominale waarde. Vervolgwaardering vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor resultaatbepaling

- Geworven baten worden verantwoord voor het ontvangen bedrag, zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering worden gebracht.
- Baten worden verwerkt in het jaar waarin deze worden ontvangen, dan wel door de gever zijn toegezegd en betrouwbaar zijn vast te stellen.
- Nalatenschappen worden verwerkt in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, alsmede beneficiair zijn aanvaard. Ontvangen voorschotten worden verwerkt als baten uit nalatenschappen in het boekjaar waarin deze worden ontvangen.
- Baten van andere organisaties zonder winststreven worden als bate opgenomen voor zover en naar rato de bijbehorende bestedingen in het boekjaar zijn gedaan, en wordt voldaan aan de voorwaarden van de andere organisaties zonder winststreven.
- De bestedingen aan programma's zijn verantwoord overeenkomstig de doelstellingen van de stichting. De bestedingen worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.
- Lonen en salarissen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn. Kom over en help volgt vrijwillig, op enkele aanvullingen na, de 'arbeidsvoorwaardenregeling voor kerkelijk medewerkers' van de Protestantse Kerk in Nederland.
- De pensioenregeling is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering, gebaseerd op een middelloonregeling. De over het boekjaar verschuldigde pensioenpremie, voor zover niet ingehouden op het salaris van de medewerkers, wordt als last verantwoord op het moment dat deze verschuldigd is. Kom over en help is aangesloten bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). De pensioenregeling bestaat uit een ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.
- De kosten van de eigen organisatie worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de primaire doelstellingen, aan de wervingskosten en beheer en administratie. Een nadere toelichting wordt gegeven in paragraaf 4 van de jaarrekening, 'Lastenverdeelstaat 2021'.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de geldende koers op transactiedatum.

Fiscale positie

In verband met het ontbreken van een winstoogmerk is Kom over en help vrijgesteld van het betalen van vennootschapsbelasting.

In verband met de ANBI-status is Kom over en help geen schenkingsrecht verschuldigd over ontvangen giften.

Kom over en help is btw verschuldigd over leveringen van goederen en diensten in het kader van fondsenwervende activiteiten, ingeval deze bepaalde maximumbedragen van de Belastingdienst overschrijden. Voor Kom over en help betekent dit dat zij btw afdraagt over de verkoop van kleding en boeken.

7.6 Toelichting op de balans

(1) Immateriële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari	
Investering in boekjaar	
Afschrijving boekjaar (inclusief bijzondere waardevermindering)	
Boekwaarde per 31 december	

31-12-2021	31-12-2020
75.129	60.000
91.306	61.505
-39.328	-46.376
127.107	75.129

De immateriële vaste activa bestaan uit (implementatie van) software, benodigd voor de bedrijfsvoering.

(2) Materiële vaste activa

Bedrijfsmiddelen, benodigd voor de bedrijfsvoering	
Bedrijfsmiddelen voor directe aanwending in het kader van de doelstelling	
Boekwaarde per 31 december	
Boekwaarde per 1 januari	
Investering in boekjaar	
Desinvestering in boekjaar (incl. boekresultaat)	
Afschrijving boekjaar	
Boekwaarde per 31 december	

31-12-2021	31-12-2020
31.540	30.382
21.398	17.808
52.938	48.190
48.190	18.893
26.801	46.188
0	-255
-22.053	-16.636
52.938	48.190

Onder de materiële vaste activa zijn een vervoermiddel en twee zeecontainers begrepen, die direct aangewend worden in het kader van de doelstelling, te weten het ophalen van kleding. De overige materiële vaste activa, bestaande uit kantoorinventaris en computerapparatuur, zijn benodigd voor de bedrijfsvoering.

	31-12-2021	31-12-2020	
(3) Financiële vaste activa			
Boekwaarde per 1 januari (kort- en langlopend deel)	121.796	50.000	
Verstrekingen in boekjaar	65.110	90.498	
Aflossingen in boekjaar	-8.800	-16.000	
Valutaresultaten	8.684	-2.702	
Boekwaarde per 31 december (kort- en langlopend deel)	186.790	121.796	
Af: voorwaardelijk deel leningen	-118.594	0	
Af: kortlopend deel	-23.997	-7.330	
Boekwaarde per 31 december (langlopend deel)	44.199	114.466	
Reden verstrekking leningen u/g	Verstrekte hoofdsom	Uitstaand bedrag	Einddatum lening
Microkredieten (I)	20.000	22.137	30-06-2022
Microkredieten (II)	30.000	30.859	10-01-2023
Financieringsbehoefte partner	20.000	15.200	30-12-2026
Bouw dagopvangcentrum	115.703	118.594	Voorwaardelijk
Opzetten bedrijf	20.000	0	Opeisbaar
Totaal	205.703	186.790	

Onder de financiële vaste activa zijn renteloze leningen begrepen die verstrekt zijn in het kader van de doelstelling. Na afloop kan de lening worden verlengd dan wel op andere wijze worden besteed in het kader van de doelstelling. Er zijn momenteel geen zekerheden gesteld.

De leningovereenkomst ten behoeve van de bouw van een dagopvangcentrum (Moldavië) is nog niet geformaliseerd. Het is de intentie van partijen dat de lening een voorwaardelijk karakter krijgt. Ingeval aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, dienen de gelden te worden terugbetaald aan Kom over en help. De belangrijkste voorwaarden zullen naar verwachting zijn: de daadwerkelijke bestemming van en de zeggenschap over het gebouw c.q. de juridische eigenaar van het gebouw.

	31-12-2021	31-12-2020
(4) Voorraden		
Voorraad boeken	0	1.292
	0	1.292
(5) Vorderingen en overlopende activa		
Te ontvangen nalatenschappen	66.000	82.500
Debiteuren	605	16.448
Rekening-courant Werkgroep Bunschoten	39.939	32.160
Kortlopend deel van leningen u/g	23.997	7.330
Overlopende giften	27.390	27.596
Nog te ontvangen projectgelden	24.791	8.291
Vooruitbetaalde kosten	33.934	52.623
Diversen	6.060	2.517
	222.716	229.465
(6) Liquide middelen		
Kasgelden	1.320	743
Banktegoeden	1.184.257	1.137.127
	1.185.577	1.137.870

Bij het aangaan van de huurovereenkomst voor het kantoor per 1 juli 2015, is voor een bedrag van € 9.050 een bankgarantie afgegeven. Over dit bedrag kan derhalve niet vrij beschikt worden.

	31-12-2021	31-12-2020
(7) Reserves		
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	725.000	775.000
Volgens bestemming saldo baten en lasten	25.000	-50.000
Saldo per 31 december	750.000	725.000

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffervermogen voor risico's en onvoorziene omstandigheden. De hoogte van de reserve is onderbouwd door middel van een risicoanalyse. Tevens is in deze reserve de boekwaarde opgenomen van de immateriële en materiële vaste activa, alsmede de te vorderen nalatenschappen. De in deze activa vastgelegde middelen kunnen niet op korte termijn worden ingezet in het kader van de doelstelling.

De mutatie van de continuïteitsreserve is opgenomen in de bestemming van het saldo van baten en lasten.

	31-12-2021	31-12-2020
Bestemmingsreserve projecten		
Saldo per 1 januari	450.669	120.626
Volgens bestemming saldo baten en lasten	-224.157	330.043
Saldo per 31 december	226.512	450.669

Door het bestuur is besloten om alle onbestemde resultaten op te nemen in een bestemmingsreserve projecten. Deze gelden kunnen worden ingezet voor alle typen hulpvragen, waaronder begrepen niet-begrote projecten.

Bestemmingsreserve noodhulp	31-12-2021	31-12-2020
Saldo per 1 januari	0	0
Volgens bestemming saldo baten en lasten	100.000	0
Saldo per 31 december	100.000	0

Door het bestuur is besloten om een bestemmingsreserve noodhulp ten bedrage van € 100.000 te vormen. Hieruit kan in voorkomende situaties noodhulp worden verstrekt voordat vanuit specifieke fondswerving al gelden daarvoor beschikbaar zijn gekomen. Het fonds zal vanuit de fondswerving weer worden aangevuld.

(8) Fondsen	31-12-2021	31-12-2020
Bestemmingsfonds projecten		
Saldo per 1 januari	245.954	518.740
Volgens bestemming saldo baten en lasten	180.127	-272.786
Saldo per 31 december	426.081	245.954

Het bestemmingsfonds projecten wordt gevormd door baten die ontvangen zijn voor specifieke projecten, maar die aan het einde van het jaar nog niet zijn c.q. konden worden besteed voor het aangegeven doel.

Tevens is in het bestemmingsfonds projecten de boekwaarde van de verstrekte leningen opgenomen. Hieronder is een gedetailleerd verloop weergegeven.

Bestemmingsfonds projecten 2021

Projecten	Saldo per 01-01-2021	Baten in 2021	Bestedingen in 2021	Mutatie algemene middelen	Saldo per 31-12-2021	Afwikkeling
Wergroep Bunschoten	32.160	37.488	-29.710	0	39.938	Besteding in 2022 e.v.
Business Investments	63.548	205.000	-65.296	0	203.252	Besteding in 2022 e.v.
Fonds (micro)kredieten	121.796	65.110	-127.394	8.684	68.196	Bij aflossing
Foster Family	0	48.795	-44.815	-125	3.855	Besteding in 2022 e.v.
Care for disabled children	0	65.733	-9.583	0	56.150	Besteding in 2022 e.v.
Inclusive communities program	10.417	1.235	-75.000	63.348	0	Afgewikkeld
Turnkey fruit & nut orchards	18.033	0	-28.776	10.743	0	Afgewikkeld
Inkomstengenererende projecten	0	54.690	0	0	54.690	Besteding in 2022 e.v.
Totaal	245.954	478.051	-380.574	82.650	426.081	

(9) Kortlopende schulden

	31-12-2021	31-12-2020
Crediteuren	32.214	57.804
Vooruitontvangen projectgelden	41.000	65.331
Overige vooruitontvangen bedragen	0	9.937
Belastingdienst (btw resp. loonheffing)	775	2.369
Opgebouwd vakantiegeld	18.445	16.953
Waarde verlofdagen	13.507	11.743
Overige kosten	24.003	20.652
	129.944	184.789

(10) Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Kom over en help is per 1 juli 2015 een huurovereenkomst aangegaan voor het kantoor Beurtschipper 14 – 20 te Nijkerk. Met ingang van 30 juni 2020 is deze huurovereenkomst voortgezet voor aansluitende perioden van 2 jaar. De huurverplichting (inclusief servicekosten) bedraagt circa € 39.000 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Daarnaast is Kom over en help diverse meerjarige operational leaseverplichtingen (inzake licenties software, glasvezel et cetera) aangegaan voor een jaarlijks bedrag van circa €10.000. De gemiddelde resterende duur van de overeenkomsten bedraagt circa 2 jaar.

Voorwaardelijke financiële verplichtingen

Kom over en help heeft voorwaardelijke toezeggingen gedaan aan haar partners voor de volgende bedragen:

- boekjaar 2022: circa € 1.000.000;
- boekjaar 2023: circa € 1.250.000, waarvan circa € 250.000 na balansdatum is toegezegd.

Ingeval Kom over en help onvoldoende middelen heeft, dan wel ingeval de partner zich niet houdt aan aanvullend gestelde voorwaarden, is Kom over en help niet gehouden aan de verplichtingen te voldoen.

Borgstellingen

Kom over en help heeft een borgstelling afgegeven van maximaal € 30.000 ten aanzien van een lening, alsmede de daarop verschuldigde rente, die door een donateur is verstrekt aan een partnerorganisatie. De borgstelling eindigt uiterlijk 30 december 2027. Het aflossingsschema voorziet in 5 jaarlijkse aflossingen van elk € 5.000, ingaande eind 2023.

(11) Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum bekend.

7.7 Toelichting op de staat van baten en lasten

(12) Baten van particulieren

Voor een specificatie van de baten van particulieren wordt verwezen naar bijlage 1: Begroting 2022.

(13) Baten van andere organisaties zonder winststreven

Ten aanzien van de hieronder begrepen baten van EO Metterdaad geldt dat deze baten in 2021 geheel zijn besteed aan de programma's en projecten waarvoor de gelden zijn toegezegd en ontvangen. Er zijn geen structurele toezeggingen ontvangen. Voor een specificatie van de baten van andere organisaties zonder winststreven wordt verwezen naar bijlage 1: Begroting 2022.

(14) Ratio's bestedingen en kosten

De wervingsratio, te weten de wervingskosten in een percentage van de geworven baten, bedraagt over 2021 11,6%, ten opzichte van 8,7% over 2020. Voor een nadere toelichting van deze en andere ratio's verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

(15) Bezoldiging en leningen directie en bestuur 2021

Bezoldiging directie

De heer G.J. Heldoorn MA, geboren op 30 mei 1975, is sinds 1 september 2019 in dienst als directeur. Het betreft een fulltime dienstverband van 36 uur per week, voor onbepaalde tijd. De 'arbeidsvoorwaardenregeling voor kerkelijk medewerkers' van de Protestantse Kerk in Nederland, met de daarin opgenomen salarisschalen, is van toepassing. De directeur is ingedeeld in schaal twaalf, trede tien.

	2021	2020
Bezoldiging		
Brutosalaris	67.279	66.381
Vakantietoeslag	5.382	5.310
Eindejaarsuitkering	5.584	5.510
Eenmalige cao-uitkering	300	225
Totaal bruto jaarinkomen	78.545	77.426
Werkgeversdeel sociale lasten	11.168	12.289
Werkgeversdeel pensioenlasten	9.913	10.946
Totale bruto salariskosten	99.626	100.661

Het totale brutojaarinkomen van de directeur blijft met 22% onder het maximum van € 100.527 volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. Ook de totale salariskosten blijven circa 52% onder het in de regeling opgenomen maximum van € 209.000 per jaar.

Bezoldiging bestuur

Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor het werk voor de stichting. Gemaakte kosten worden op declaratiebasis vergoed. Voor reiskosten is dat € 0,28 per kilometer.

	2021	2020
Bezoldiging bestuurders		
Door bestuursleden gedeclareerde reiskosten	168	84

Leningen

Aan de directie en de bestuursleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

(16) Personeelsformatie (ultimo jaar)

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Aantal werknemers in dienst	11	12	11
Fte's	7,3	8,1	7,5

(17) Financiële baten en lasten

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	8.685	0	154
Financiële lasten	0	0	-2.797
	8.685	0	-2.643
Financiële baten			
Valutakoersresultaten op leningen u/g	8.707	0	0
Rentebaten	-22	0	154
	8.685	0	154
Financiële lasten			
Valutakoersresultaten op leningen u/g	0	0	-2.797

7.8 Specificatie kosten eigen organisatie

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Personeelskosten			
Brutosalarissen	381.078	382.000	349.892
Af: zwangerschaps- en ziekingelduitkering	-22.575	0	0
Sociale lasten	62.071	57.000	60.623
Pensioenpremie	40.166	47.000	33.885
Ingeleend personeel	21.263	24.000	0
Overige personeelskosten	46.694	60.000	47.561
Personeelskosten	528.697	570.000	491.960
Huisvestingskosten			
Huur kantoorpand	38.994	39.200	38.438
Opbrengst onderverhuur	-10.200	-10.200	-10.200
Overige huisvestingskosten	6.384	11.000	7.227
Huisvestingskosten	35.178	40.000	35.465
Kantoor- en algemene kosten			
Automatiseringskosten	40.808	35.000	41.378
Accountantskosten	12.374	10.000	10.896
Kosten communicatie	14.590	14.500	14.192
Lidmaatschapskosten	7.848	7.500	7.306
Kantoorbenodigdheden	2.681	7.000	4.371
Kosten bestuur	2.262	1.500	1.925
Diverse kantoor- en algemene kosten	11.656	14.500	19.643
Kantoor- en algemene kosten	92.219	90.000	99.711
Afschrijvingskosten	61.282	65.000	60.884
Totale kosten eigen organisatie	717.376	765.000	688.020

7.9 Ondertekening jaarrekening

Ondertekening

De jaarrekening 2021 is opgemaakt d.d. 11 mei 2022.

G.J. Heldoorn

Directeur

7.10 Bijlagen

Bijlage 1: Begroting 2022

	Begroting 2022	Realisatie 2021
BATEN		
Baten van particulieren		
Particuliere donateurs	1.602.000	1.682.187
Nalatenschappen	90.000	40.494
Jongeren	20.000	0
	1.712.000	1.722.681
Baten van bedrijven	450.000	491.487
Baten van andere organisaties zonder winststreven		
Kerken en verenigingen	157.500	176.817
Comités en werkgroepen	140.000	135.897
Stichtingen en vermogensfondsen	145.000	133.170
Onderwijs	80.000	31.215
Andere fondsenwervende instellingen	265.500	70.455
	788.000	547.554
Noodfonds Oekraïne	1.500.000	0
Som van de geworven baten	4.450.000	2.761.722
Baten uit natura		
Verkoop kleding	100.000	67.929
Som van de baten	4.550.000	2.829.651
LASTEN		
Te besteden aan programma's		
Educatie	1.665.832	1.345.305
Inkomstengenererende activiteiten	317.537	334.840
Maatschappelijke zorg	1.664.178	372.650
Nog niet aan partners toegezegd	330.193	0
Bewustwording en draagvlakversterking	321.870	287.722
	4.299.610	2.340.517
Wervingskosten	321.870	287.722
Kosten beheer en administratie	146.520	129.127
Som van de lasten	4.768.000	2.757.366
Saldo voor financiële baten en lasten	-218.000	72.285
Saldo financiële baten en lasten	-5.000	8.685
Saldo van baten en lasten	-223.000	80.970

De begroting 2022 betreft een update van de begroting 2022 die ultimo 2021 is opgesteld. De geüpdatete begroting 2022 is door het bestuur vastgesteld in zijn vergadering van 29 maart 2022.

Het begrote resultaat 2022 is met name negatief door hoge bestedingen aan programma's. Van deze bestedingen wordt circa € 315.000 onttrokken aan het bestemmingsfonds projecten. Daarmee bedraagt het begrote onbestemde resultaat 2022 circa € 90.000 positief.

Bijlage 2: Accountantsverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Kom over en help

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Kom over en help te Nijkerk gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Kom over en help per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kom over en help zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de stichting de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moeten gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed

kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

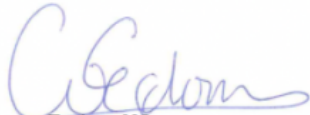
- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing

van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leersum, 11 mei 2022

Van Ree Accountants

J.K.J. van Egdom MSc
Registeraccountant